



NGUYÊN TẮC BÁN ĐẢO

VỀ LÃNH NẠN KHÍ HẬU TRONG NƯỚC

Ngày 18, tháng 08, năm 2013



NGUYÊN TẮC BÁN ĐẢO

VỀ LÁNH NẠN KHÍ HẬU TRONG NƯỚC

Ngày 18, tháng 08, năm 2013

KIRIBATI

Image: Jocelyn Carlin

Location: Bonriki, Kiribati



NỘI DUNG

LỜI NÓI ĐẦU	12
GIỚI THIỆU	16
Nguyên tắc 1: Phạm vi và mục đích	16
Nguyên tắc 2: Các định nghĩa	16
Nguyên tắc 3: Không phân biệt đối xử, các quyền và quyền tự do	16
Nguyên tắc 4: Giải thích	17
I. CÁC NGHĨA VỤ CHUNG	
Nguyên tắc 5: Ngăn ngừa và phòng tránh	17
Nguyên tắc 6: Việc cung cấp sự hỗ trợ thích ứng, sự bảo vệ và các biện pháp khác	17
Nguyên tắc 7: Các biện pháp thực hiện mang tính quốc gia	18
Nguyên tắc 8: Hợp tác và hỗ trợ quốc tế	18
II. SỰ CHUẨN BỊ VÀ LẬP KẾ HOẠCH VỀ LÁNH NẠN KHÍ HẬU	
Nguyên tắc 9: Quản lý rủi ro về lánh nạn khí hậu	19
Nguyên tắc 10: Sự tham gia và sự đồng ý	19
Nguyên tắc 11: Sự xác định đất đai, điều kiện sống và việc sử dụng đất đai	23
Nguyên tắc 12: Tổn thất và thiệt hại	24
Nguyên tắc 13: Các khuôn khổ thể chế để trợ giúp và tạo điều kiện thuận lợi cho việc cung cấp hỗ trợ và bảo vệ	24
III. SỰ LÁNH NẠN	
Nguyên tắc 14: Sự hỗ trợ của Nhà nước cho những người lánh nạn do khí hậu đang trải qua lánh nạn nhưng chưa được di dời	25
Nguyên tắc 15: Nhà ở và sinh kế	27
Nguyên tắc 16: Các biện pháp khắc phục và bồi thường	27
IV. SAU LÁNH NẠN VÀ TRỞ VỀ	
Nguyên tắc 17: Khuôn khổ để trở về	28
V. THỰC HIỆN	
Nguyên tắc 18: Thực hiện và phổ biến	28

NGƯỜI DÂN Ở BĂNG-LA-ĐÉT

Hình ảnh: Kadir van Lohuizen / NOOR

Vị trí: Khulna, Băng-la-đét



CHÀO MỪNG ĐẾN VỚI CÁC NGUYÊN TẮC BÁN ĐẢO VỀ LÁNH NẠN KHÍ HẬU TRONG NƯỚC!

Displacement Solutions tin rằng thời điểm để chúng ta phối hợp hành động nhằm ngăn ngừa và giải quyết lánh nạn khí hậu đã đến. Tại Băng-la-đét, quần đảo So-lo-mon, Ki-ri-ba-ti, Pa-na-ma, tiểu bang A-lát-xơ-ka của Hoa Kỳ, My-an-ma, Việt Nam, Tu-va-lu và hơn thế nữa, hàng triệu người đang đối mặt và trải qua lánh nạn do biến đổi khí hậu. DS đã nhìn thấy tận mắt khuôn mặt của những con người trong hoàn cảnh lánh nạn khí hậu ở hơn chục quốc gia. Công việc chúng tôi là phải thu hút sự chú ý đến những hoàn cảnh khốn khổ của số lượng ngày càng gia tăng các cá nhân, hộ gia đình hoặc cộng đồng đang bị đe dọa. Vì sự cấp thiết đó, công việc này đã tăng lên đáng kể từ khi chúng tôi bắt tay vào giải quyết những vấn đề này vào năm 2007.

Công việc của chúng tôi tại các quốc gia trọng yếu bị ảnh hưởng bởi lánh nạn khí hậu đã cho chúng tôi thấy nhiều lần rằng nghiên cứu được thực hiện bởi các báo cáo của Ủy ban Liên chính phủ về biến đổi khí hậu (IPCC), Stern, và nhiều nghiên cứu khác về những tác động của biến đổi khí hậu – bao gồm việc mực nước biển dâng, lũ lụt nặng nề hơn, các cơn bão diễn ra thường xuyên và nghiêm trọng hơn, hạn hán và sa mạc hóa sẽ gây ra sự dịch chuyển dân số quy mô lớn. Những nghiên cứu này, nếu có, thường quá tập trung vào tương lai trong khi việc lánh nạn khí hậu đã đang diễn ra vào thời điểm hiện tại. Hình thức lánh nạn tương đối mới này đặt ra một vấn đề cấp thiết và một câu hỏi hóc búa mang tính thách thức cho những cộng đồng, những chính phủ bị ảnh hưởng và cả cộng đồng quốc tế nói chung.

Nhằm hỗ trợ các nhóm này để giải quyết tốt hơn việc lánh nạn khí hậu mà họ đang phải đối mặt, Displacement Solutions đã cống hiến gần hai năm qua để xây dựng nên những nền tảng cho một khuôn khổ mang tính quy phạm mới chuyên về lánh nạn khí hậu trong nước. DS đã dành vô số thời giờ để tra cứu tài liệu về lánh nạn khí hậu; đi khắp thế giới để gặp gỡ các quan chức chính phủ, các học giả, những cộng đồng và những người làm việc trong lĩnh vực này cũng như tham dự và thuyết trình tại các buổi hội thảo và hội nghị về lánh nạn khí hậu. Sau đó, một khoảng thời gian sáu tháng liên tục được dành chuyên cho việc lên bản thảo, sửa đi sửa lại bản thảo (đã có 30 bản thảo trước khi có bản thảo cuối cùng mà sau này đã trở thành tiêu chuẩn mới) và tìm kiếm ý kiến phản hồi của các chuyên gia để đưa vào văn bản. Chúng tôi đã đăng tải văn bản này lên trang mạng điện tử DS và yêu cầu công chúng cho ý kiến và cũng đã nhận được nhiều ý kiến đóng góp hữu ích từ mọi người ở tất cả mọi nơi trên trái đất.

Sau đó, vào giữa tháng tám năm 2013, đại diện từ nước Úc, Niu Di-lân, Băng-la-đét, Hà Lan, Thụy sĩ, Vương Quốc Anh, Đức, Ai Cập, Tu-ni-si-a và Hoa Kỳ cùng đến Red Hill, ở bang Vic-to-ri-a, nước Úc, và đã chia sẻ các kiến thức và chuyên môn của họ về luật pháp quốc tế, luật quyền con người và luật người tị nạn, di cư cưỡng bức, thay đổi môi trường và về hoạch định chính sách của Liên Hợp Quốc nhằm tăng cường, hậu thuẫn và phê duyệt những nội dung đã

trở thành các Nguyên tắc bán đảo về lánh nạn khí hậu trong nước ('các Nguyên tắc'). Chúng tôi tin rằng đó là tài liệu chính sách chính thức đầu tiên trên thế giới về vấn đề này.

Các Nguyên tắc này cung cấp một khuôn khổ mang tính quy phạm toàn diện dựa trên các nguyên tắc của luật pháp quốc tế, nghĩa vụ về quyền con người và những cách thức thực hiện hiệu quả, trong đó các quyền của những người lánh nạn do khí hậu trong nước có thể được đề cập. Các Nguyên tắc này đặt ra quy định về bảo vệ và hỗ trợ phù hợp với các Nguyên tắc hướng dẫn về lánh nạn trong nước của Liên Hợp Quốc để áp dụng cho những người lánh nạn do khí hậu.

CÁC CƠ SỞ CỦA CÁC NGUYÊN TẮC BAO GỒM SAU ĐÂY:

- Trong khi lánh nạn khí hậu có thể liên quan đến cả lánh nạn trong nước và qua biên giới, hầu hết việc lánh nạn sẽ có nhiều khả năng xảy ra bên trong biên giới quốc gia;
- Những người lánh nạn do khí hậu có quyền để ở lại trong nhà của họ và giữ lại mối liên hệ với đất đai mà họ sinh sống càng lâu càng tốt;
- Những người có thể phải lánh nạn có quyền di chuyển một cách an toàn và di dời trong phạm vi biên giới quốc gia theo thời gian;
- Nếu không lập kế hoạch và quản lý đúng mức, việc lánh nạn khí hậu có thể gây ra sự căng thẳng và mất ổn định trong nước;
- Vì biến đổi khí hậu là vấn đề mang tính toàn cầu, theo yêu cầu của quốc gia bị ảnh hưởng thì các quốc gia khác nên hỗ trợ các biện pháp giảm thiểu, thích ứng, di dời và bảo vệ một cách đầy đủ và thích hợp, cũng như cung cấp sự trợ giúp cho những người lánh nạn do khí hậu;
- Cộng đồng quốc tế có những mối quan tâm mang tính nhân đạo, xã hội, văn hóa, tài chính và an ninh trong việc giải quyết vấn đề lánh nạn khí hậu một cách kịp thời, phối hợp và đúng mục tiêu;
- Các quốc gia đã không có các ứng phó đáng kể trong việc giải quyết vấn đề lánh nạn khí hậu, dù tạm thời hay vĩnh viễn;
- Công ước khung về biến đổi khí hậu của Liên Hợp Quốc (UNFCCC) và Nghị định thư Kyoto đều không có dự liệu và cũng không đề cập đến vấn đề lánh nạn khí hậu; và
- Cần thiết phải có một khung mang tính quy phạm có khả năng áp dụng toàn cầu để mang các phương thức tiếp cận thống nhất và có nguyên tắc để nhằm cung cấp các hỗ trợ mang tính hợp tác trong việc ngăn ngừa nguy hại cho những người có thể phải lánh nạn do những ảnh hưởng của biến đổi khí hậu, cũng như sự hỗ trợ khắc phục cho những người đã phải lánh nạn như thế, và việc bảo vệ về mặt pháp lý cho cả hai nhóm người này.

Các Nguyên tắc được chia thành bốn phần: (a) các nghĩa vụ chung; (b) sự chuẩn bị và lập kế hoạch về lánh nạn khí hậu; (c) sự lánh nạn; và (d) các vấn đề sau lánh nạn.

Các nghĩa vụ chung bao gồm những điều liên quan đến sự ngăn ngừa và việc phòng tránh các điều kiện mà có thể dẫn đến việc lánh nạn khí hậu; cung cấp các hỗ trợ thích ứng và các biện pháp bảo vệ; các biện pháp thực hiện mang tính quốc gia; hợp tác và hỗ trợ quốc tế.

Sự chuẩn bị và lập kế hoạch về lánh nạn khí hậu bao gồm sự quản lý rủi ro về lánh nạn khí hậu; sự tham gia và sự đồng ý của các cá nhân, các hộ gia đình và những cộng đồng bị ảnh hưởng liên quan đến sự chuẩn bị và lập kế hoạch đó; sự xác định đất đai, điều kiện sống và việc sử dụng đất đai; sự phát triển luật pháp và các chính sách đối với những tổn thất và thiệt hại trong bối cảnh của lánh nạn khí hậu; sự phát triển và tăng cường khuôn khổ thể chế để trợ giúp và tạo điều kiện thuận lợi cho việc cung cấp sự hỗ trợ và bảo vệ.

Sự lánh nạn bao gồm sự hỗ trợ của nhà nước cho những người lánh nạn do khí hậu đang trải qua lánh nạn nhưng chưa được di dời, cùng với các vấn đề nhà ở và sinh kế, các biện pháp khắc phục và bồi thường.

Sau lánh nạn và trở về đặt ra một khuôn khổ cho quá trình trở về trong trường hợp việc lánh nạn là tạm thời và có thể được trở về quê hương, vùng đất hoặc nơi cư trú thường xuyên.

BÂY GIỜ, HÃY CÙNG ÁP DỤNG CÁC NGUYÊN TẮC NÀY!

Bây giờ các Nguyên tắc có thể được áp dụng thực tiễn trong nỗ lực được tạo ra để cải thiện những triển vọng ở tương lai cho những cá nhân, hộ gia đình và cộng đồng lánh nạn do khí hậu. Các Nguyên tắc đó đặt ra một khuôn khổ cho việc cung cấp mang tính hợp tác các hỗ trợ thích ứng, sự chuẩn bị và lập kế hoạch – và, nếu cần thiết, di dời, cùng với những vấn đề sau lánh nạn và có thể được trở về nhà ở cũ – và trước khi các đảo và bờ biển chìm dưới nước, trước khi sự hiện tượng nóng lên toàn cầu trở nên tồi tệ hơn, và trước khi tình trạng sông băng tan chảy và lùi dần trở nên trầm trọng hơn.

DS đã sẵn sàng để làm việc với các chính phủ, các tổ chức quốc tế và các cộng đồng bị đe dọa để hỗ trợ họ trong việc áp dụng các Nguyên tắc Bán đảo trong các tình huống cụ thể mà có người đang đối mặt hoặc trải qua lánh nạn khí hậu. Chúng tôi khẩn thiết kêu gọi tất cả các chủ thể có liên quan có khả năng tạo nên một sự khác biệt tích cực cho cuộc sống của những người phải lánh nạn do khí hậu hiện tại hoặc trong tương lai hãy hành động bởi vì vẫn còn vô vàn công việc phải được thực hiện.

Quan trọng là các Nguyên tắc này mong đợi chính các cộng đồng sẽ đóng một vai trò chủ chốt trong việc tổ chức cho chính cộng đồng của mình cũng như chuẩn bị cho các nhu cầu tương lai trước bất kỳ mối đe dọa bởi biến đổi khí hậu cho dù các mối đe dọa này mới chỉ le lói hoặc luôn hiện diện. Các cộng đồng cần phải phối hợp cùng nhau, chủ động nêu lên những yêu cầu của họ, và đặt ra các nghĩa vụ tương ứng của các quốc gia dựa trên luật quyền con người để bảo vệ và tôn trọng các quyền của những người bị ảnh hưởng do lánh nạn khí hậu.

Chúng tôi nắm rõ thông tin với độ tin cậy ngày càng tăng về việc lánh nạn khí hậu đã đang diễn ra hoặc sẽ diễn ra ở đâu, ảnh hưởng đối tượng nào và số lượng người có khả năng bị ảnh hưởng là bao nhiêu, và ít nhất một số trong những giải pháp thường dựa trên đất đai được sử dụng để ngăn ngừa và khắc phục việc lánh nạn khí hậu.

Do đó, vào thời điểm này chúng ta đang đứng giữa lý thuyết và thực tế, giữa những điều có thể và những điều đã rõ ràng. Các Nguyên tắc này mang đến cho những ai quan tâm tới quyền của những cá nhân, hộ gia đình và cộng đồng lánh nạn do khí hậu một cơ sở pháp lý mềm dẻo rõ ràng và nhất quán cho các hành động thực tiễn cần được thực hiện.

Do đó chúng tôi kêu gọi tất cả các cơ quan quốc tế, các chính quyền (cả cấp quốc gia và địa phương), các cộng đồng, những người ủng hộ công lý liên quan đến khí hậu và những công dân bình thường hãy xem xét một cách cẩn thận về khả năng thành công của việc lánh nạn khí hậu ở bất cứ nơi nào bạn sống hoặc làm việc và cố gắng áp dụng các Nguyên tắc này như một phần của một chiến lược hiệu quả trong việc đối xử với những cá nhân, hộ gia đình và cộng đồng lánh nạn do khí hậu như những chủ thể thụ hưởng quyền.

Tất cả chúng ta hãy hợp tác cùng nhau hướng tới mục tiêu thực tế và cao cả bởi vì cùng nhau chúng ta có thể bảo vệ được quyền của những người lánh nạn do khí hậu và giải quyết được vấn đề lánh nạn khí hậu trên toàn thế giới.



Scott Leckie,

Giám đốc và Người sáng lập – Displacement Solutions

CART SUBDUP,
PA-NA-MA

Hình ảnh: Kadir van Lohuizen / NOOR
Vị trí: Cart Subdup, Panama



LỜI NÓI ĐẦU

Lo ngại rằng những sự kiện và các quá trình do sự biến đổi khí hậu gây ra hoặc làm trầm trọng hơn đã và sẽ tiếp tục góp phần gây ra cho dân số lánh nạn, dẫn đến sự vi phạm các quyền của những người bị ảnh hưởng, nhất là các nhóm dễ bị tổn thương và các nhóm bị gạt ra ngoài lề xã hội, sự tổn thất tài sản, nhà cửa, đất đai, các sở hữu tài sản và sinh kế, và mất thêm bản sắc văn hóa, tập quán và/hoặc các giá trị tinh thần;

Được hướng dẫn bởi Hiến chương Liên Hợp Quốc, và Tái khẳng định Tuyên ngôn quốc tế về nhân quyền, Công ước quốc tế về các quyền kinh tế, xã hội và văn hóa, Công ước quốc tế về các quyền dân sự và chính trị cũng như Tuyên bố và Chương trình hành động Viên;

Lưu ý rằng các Nguyên tắc bán đảo về lánh nạn khí hậu trong nước ('các Nguyên tắc bán đảo') này được xây dựng và áp dụng các Nguyên tắc hướng dẫn về lánh nạn trong nước của Liên Hợp Quốc đối với việc lánh nạn khí hậu trong nước;

Hiểu rằng khi một hoạt động đe dọa gây hại đến sức khỏe, cuộc sống của con người hoặc môi trường, các biện pháp phòng ngừa nên được thực hiện;

Nhận thức rằng phần lớn của những người lánh nạn do khí hậu không chịu trách nhiệm cho các quá trình dẫn đến biến đổi khí hậu;

Lưu ý rằng trong khi lánh nạn khí hậu có thể bao gồm cả lánh nạn trong và ngoài phạm vi biên giới, lánh nạn khí hậu sẽ có nhiều khả năng diễn ra bên trong biên giới quốc gia;

Tái khẳng định quyền của những người lánh nạn do khí hậu đối với việc được ở lại trong nhà của họ và giữ lại mối liên hệ với đất đai mà họ sinh sống càng lâu càng tốt, và điều cần thiết đối với các quốc gia là ưu tiên các biện pháp giảm thiểu, thích ứng và phòng ngừa khác thích hợp để các quyền này có hiệu lực;

Tái khẳng định thêm rằng những người có thể phải lánh nạn có quyền di chuyển một cách an toàn và di dời trong phạm vi biên giới quốc gia theo thời gian;

Công nhận rằng việc di dời tự nguyện và không tự nguyện thường dẫn đến các vi phạm về quyền con người, sự đói nghèo, phân mảnh xã hội và những hậu quả tiêu cực khác, và nhận thức được sự cấp thiết phải tránh những hậu quả như vậy;

Lưu ý thêm rằng nếu không lập kế hoạch và quản lý đúng mức, việc lánh nạn khí hậu có thể gây ra sự căng thẳng và mất ổn định trong nước;

Thừa nhận rằng các quốc gia chịu trách nhiệm chính đối với công dân của họ và những người khác sống trong lãnh thổ của quốc gia đó, tuy nhiên nhận thấy rằng đối với nhiều quốc gia việc giải quyết việc lánh nạn khí hậu và ứng phó với vấn đề này đặt ra những khó khăn về tài chính, hậu cần, chính trị, nguồn lực và những khó khăn khác;

Tin tưởng rằng biến đổi khí hậu là một vấn đề mang tính toàn cầu, theo yêu cầu của quốc gia bị ảnh hưởng thì các quốc gia khác nên hỗ trợ các biện pháp giảm thiểu, thích ứng, di dời và bảo vệ một cách đầy đủ và thích hợp, cũng như cung cấp sự trợ giúp cho những người lánh nạn do khí hậu;

Nhận thấy rằng cộng đồng quốc tế có những mối quan tâm mang tính nhân đạo, xã hội, văn hóa, tài chính và an ninh trong việc giải quyết vấn đề lánh nạn khí hậu một cách kịp thời, phối hợp và đúng mục tiêu;

Nhận thấy thêm rằng các quốc gia chưa có các ứng phó đáng kể trong việc giải quyết vấn đề lánh nạn khí hậu, dù tạm thời hay vĩnh viễn;

Công nhận rằng Công ước khung về biến đổi khí hậu của Liên Hợp Quốc (UNFCCC) và Nghị định thư Kyoto đều không dự liệu và cũng không đề cập đến vấn đề lánh nạn khí hậu, và rằng các buổi hội nghị và các cuộc họp của các bên về các văn kiện này đã không đề cập sâu đến lánh nạn khí hậu, ngoại trừ những thuật ngữ chung nhất;

Nhưng **lưu ý** rằng, khoản 14(f) của phiên họp thứ 16 của UNFCCC trong Công ước của các thành viên (COP16) Khung thích ứng Cancun quy định về tăng cường các hành động thích ứng, bao gồm cả 'các biện pháp nhằm nâng cao sự hiểu biết, phối hợp và hợp tác đối với việc biến đổi khí hậu gây ra việc lánh nạn, di cư và di dời có kế hoạch ...';

Lưu ý thêm rằng UNFCCC COP18 ở Doha đã quyết định thành lập, tại UNFCCC COP19, các cách dàn xếp mang tính thể chế để giải quyết tổn thất và thiệt hại liên quan đến tác động do biến đổi khí hậu ở các quốc gia đang phát triển, nhất là các quốc gia dễ bị tác động bởi những ảnh hưởng tiêu cực của biến đổi khí hậu như một phần của Khung thích ứng Cancun;

Công nhận rằng Liên Hợp Quốc và các tổ chức liên chính phủ cũng như các tổ chức phi chính phủ khác đang thực hiện các công tác giải quyết lánh nạn do khí hậu và các yếu tố có liên quan;

Nhận thấy sự cần thiết phải có một khung mang tính quy phạm có khả năng áp dụng toàn cầu để mang lại các phương thức tiếp cận thống nhất và có nguyên tắc để nhằm cung cấp các hỗ trợ mang tính hợp tác trong việc ngăn ngừa nguy hại cho những người có thể phải lánh nạn do những ảnh hưởng của biến đổi khí hậu, cũng như sự hỗ trợ khắc phục hữu hiệu cho những người đã phải lánh nạn như thế, và việc bảo vệ về mặt pháp lý cho cả hai nhóm người này;

Thừa nhận rằng các Hướng dẫn hoạt động về bảo vệ người dân trong tình hình thiên tai của Ủy ban thường trực liên cơ quan (IASC), Khung hành động Hyogo, các Nguyên tắc về bồi thường nhà ở và tài sản cho người tị nạn và lánh nạn của Liên Hợp Quốc và các tiêu chuẩn khác có liên quan, lồng ghép một số nguyên tắc trong những Nguyên tắc bán đảo này, và việc áp dụng những nguyên tắc đó cho những người lánh nạn do khí hậu;

Cũng thừa nhận rằng những sáng kiến khu vực nhằm giải quyết vấn đề lánh nạn trong nước như là Công ước về bảo vệ và hỗ trợ cho những người lánh nạn ở Châu Phi của Liên minh Châu Phi;

Lưu ý công việc của Sáng kiến Nansen về lánh nạn qua biên giới do thiên tai gây ra;

Lưu ý rằng những Nguyên tắc bán đảo này đề cập tới lánh nạn khí hậu trong nước, bổ sung một cách cấp thiết cho những nỗ lực khác để giải quyết vấn đề lánh nạn khí hậu qua biên giới; và

Công nhận các quyết định tư pháp và các tác phẩm của những nhà luật học và chuyên gia nổi tiếng như một nguồn của luật pháp quốc tế, và thừa nhận tầm quan trọng và sự đóng góp của chúng trong việc hình thành nên các Nguyên tắc bán đảo này;

Các Nguyên tắc bán đảo này có nội dung như sau:



ĐỔ ĐẦY TÚI CÁT

*Hình ảnh: Jocelyn Carlin
Vị trí: Bonriki, Ki-ri-ba-ti*





GIỚI THIỆU

NGUYÊN TẮC 1: PHẠM VI VÀ MỤC ĐÍCH

Các Nguyên tắc bán đảo này:

- a. cung cấp một khung mang tính quy phạm và toàn diện, dựa trên các nguyên tắc luật pháp quốc tế, các nghĩa vụ về quyền con người cũng như những cách thức thực hiện hiệu quả mà trong đó các quyền của những người lánh nạn do khí hậu được đề cập tới;
- b. đề cập tới lánh nạn khí hậu ở bên trong một quốc gia và không phải lánh nạn khí hậu qua biên giới; và
- c. đặt ra các nguyên tắc bảo vệ và hỗ trợ phù hợp với các Nguyên tắc hướng dẫn về lánh nạn trong nước của Liên Hợp Quốc để áp dụng cho những người lánh nạn do khí hậu.

NGUYÊN TẮC 2: CÁC ĐỊNH NGHĨA

Được hiểu trong các Nguyên tắc bán đảo này:

- a. ‘Biến đổi khí hậu’ có nghĩa là sự thay đổi trong thành phần của khí quyển toàn cầu, bên cạnh sự biến đổi tự nhiên qua các khoảng thời gian có thể so sánh được (như định nghĩa của Ủy ban Liên chính phủ về biến đổi khí hậu (IPCC)).
- b. ‘Lánh nạn khí hậu’ có nghĩa là sự di chuyển của con người trong phạm vi một quốc gia do các ảnh hưởng của sự biến đổi khí hậu xảy ra đơn lẻ hoặc kết hợp với các yếu tố khác, bao gồm những sự kiện và các quá trình môi trường bất ngờ và chậm khởi phát.
- c. ‘Người lánh nạn do khí hậu’ có nghĩa là các cá nhân, các hộ gia đình hoặc những cộng đồng đang phải đối mặt hoặc đang trải qua lánh nạn khí hậu.
- d. ‘Di dời’ có nghĩa là sự di chuyển tự nguyện, có kế hoạch và có phối hợp của những người lánh nạn do khí hậu trong các quốc gia, đến những địa điểm phù hợp, ra khỏi khu vực dễ bị rủi ro nơi mà họ có thể được hưởng đầy đủ các quyền bao gồm quyền về đất đai và sở hữu tài sản và sinh kế cũng như tất cả các quyền sinh kế và quyền có liên quan khác.

NGUYÊN TẮC 3: KHÔNG PHÂN BIỆT ĐỐI XỬ, CÁC QUYỀN VÀ QUYỀN TỰ DO

- a. Các quốc gia không phân biệt đối xử với những người lánh nạn do khí hậu trên cơ sở lánh nạn tiềm ẩn hoặc thực tế, và nên thực hiện các bước để xóa bỏ luật pháp bất công hoặc tùy tiện cũng như các luật pháp trực tiếp gây ra phân biệt đối xử hoặc có tác động phân biệt đối xử với những người lánh nạn do khí hậu.

- b. Những người lánh nạn do khí hậu được hưởng một cách bình đẳng đầy đủ các quyền và quyền tự do theo luật pháp quốc tế và luật pháp quốc gia giống như những người khác trong quốc gia đó, nhất là các quyền về nhà ở, đất đai và sở hữu tài sản.
- c. Các quốc gia nên đảm bảo rằng những người lánh nạn do khí hậu có quyền và được hỗ trợ trong việc đòi lại và thực hiện các quyền của họ, cũng như được cung cấp các biện pháp khắc phục hữu hiệu và không bị cản trở trong việc tiếp cận với hệ thống tư pháp.

NGUYÊN TẮC 4: GIẢI THÍCH

- a. Những Nguyên tắc bán đảo này sẽ không được hiểu là để hạn chế, thay đổi hay là để giảm giá trị các quyền được công nhận trong luật pháp quốc tế, bao gồm cả luật về quyền con người, luật nhân đạo và các tiêu chuẩn có liên quan, hoặc các quyền phù hợp với luật pháp và tiêu chuẩn được công nhận theo luật pháp trong nước.
- b. Các quốc gia nên giải thích những Nguyên tắc bán đảo này một cách rộng rãi theo mục đích nhân đạo và thể hiện sự công bằng, hợp lý, lòng nhân ái và tính linh hoạt trong cách giải thích của họ.

I. CÁC NGHĨA VỤ CHUNG

NGUYÊN TẮC 5: NGĂN NGỪA VÀ PHÒNG TRÁNH

Trong mọi trường hợp, các quốc gia nên, tuân thủ đầy đủ các nghĩa vụ theo luật quốc tế để ngăn ngừa và phòng tránh các điều kiện có thể dẫn đến lánh nạn khí hậu.

NGUYÊN TẮC 6: VIỆC CUNG CẤP SỰ HỖ TRỢ THÍCH ỨNG, SỰ BẢO VỆ VÀ CÁC BIỆN PHÁP KHÁC

- a. Các quốc gia nên cung cấp sự hỗ trợ thích ứng, sự bảo vệ và các biện pháp khác để bảo đảm rằng các cá nhân, các hộ gia đình và các cộng đồng có thể ở lại trong nhà, trên đất đai của họ, hoặc những nơi cư trú thường xuyên của họ càng lâu càng tốt theo một cách hoàn toàn phù hợp với quyền lợi của họ.
- b. Đặc biệt là các quốc gia nên bảo đảm sự bảo vệ chống lại lánh nạn khí hậu và thể hiện sự cảm thông tới những cá nhân, hộ gia đình và cộng đồng trong lãnh thổ của họ, nhất là người lệ thuộc vào và/hoặc gắn bó với đất đai của họ, bao gồm trong đó có người dân bản địa và những người mà việc sử dụng, phân bổ đất đai cho họ phụ thuộc vào những quy tắc mang tính tập quán.

NGUYÊN TẮC 7: CÁC BIỆN PHÁP THỰC HIỆN MANG TÍNH QUỐC GIA

- a. Các quốc gia nên lồng ghép quy định về việc ngăn ngừa, hỗ trợ và bảo vệ về vấn đề lánh nạn khí hậu như đã đề ra trong những Nguyên tắc bán đảo này vào trong luật pháp và chính sách của quốc gia, ưu tiên việc ngăn ngừa lánh nạn.
- b. Các quốc gia nên ngay lập tức thành lập và cung cấp đầy đủ nguồn lực cho các thủ tục, thể chế và cơ chế công bằng, kịp thời, độc lập và minh bạch – tại tất cả các cấp của chính phủ (địa phương, khu vực và quốc gia) – để thực hiện các Nguyên tắc bán đảo này và mang lại hiệu lực cho những quy định đó qua cách phân bổ đặc biệt ngân sách và các nguồn lực khác để tạo điều kiện thuận lợi cho việc thực hiện Nguyên tắc bán đảo này.
- c. Các quốc gia nên bảo đảm rằng các giải pháp lâu bền cho vấn đề lánh nạn khí hậu được giải quyết một cách đầy đủ bằng luật pháp và các biện pháp hành chính khác.
- d. Các quốc gia nên bảo đảm quyền của tất cả các cá nhân, các hộ gia đình và các cộng đồng trong việc tham gia đầy đủ, kịp thời và hiệu quả vào tất cả các bước phát triển chính sách và việc thực hiện những Nguyên tắc bán đảo này, nhất là bảo đảm sự tham gia của những người dân bản địa, phụ nữ, người già, nhóm thiểu số, người khuyết tật, trẻ em, người nghèo, và các nhóm người bị gạt ra ngoài lề xã hội.
- e. Tất cả các luật có liên quan phải hoàn toàn phù hợp với luật quyền con người và nhất là phải dứt khoát bảo vệ các quyền của người dân bản địa, phụ nữ, người già, nhóm thiểu số, người khuyết tật, trẻ em, người sống trong tình trạng nghèo đói, và các nhóm người bị gạt ra ngoài lề xã hội.

NGUYÊN TẮC 8: HỢP TÁC VÀ HỖ TRỢ QUỐC TẾ

- a. Lánh nạn khí hậu là một vấn đề trách nhiệm toàn cầu, và các quốc gia nên hợp tác trong việc cung cấp sự hỗ trợ thích ứng (đến mức tối đa của nguồn lực sẵn có của họ) và bảo vệ cho những người lánh nạn do khí hậu.
- b. Trong việc hoàn thành các nghĩa vụ để ngăn ngừa và ứng phó với lánh nạn khí hậu trong lãnh thổ của họ, các quốc gia có quyền tìm kiếm sự hợp tác và sự hỗ trợ từ các quốc gia khác và các cơ quan quốc tế có liên quan.
- c. Các quốc gia và cơ quan quốc tế có liên quan nên độc lập hoặc cùng nhau phối hợp trong việc cung cấp sự hợp tác và hỗ trợ cho các quốc gia yêu cầu, nhất là khi quốc gia yêu cầu không có khả năng ngăn ngừa và ứng phó với lánh nạn khí hậu một cách đầy đủ.
- d. Các quốc gia không có khả năng ngăn ngừa và ứng phó đầy đủ với lánh nạn khí hậu nên chấp nhận sự hỗ trợ và giúp đỡ thích hợp của các quốc gia khác và các cơ quan quốc tế có liên quan dù theo cách riêng lẻ hay tập trung.

II. SỰ CHUẨN BỊ VÀ LẬP KẾ HOẠCH VỀ LÁNH NẠN KHÍ HẬU

NGUYÊN TẮC 9: QUẢN LÝ RỦI RO VỀ LÁNH NẠN KHÍ HẬU

Về việc quản lý, theo dõi và lên mô hình về rủi ro của lánh nạn khí hậu, sử dụng một phương pháp tiếp cận dựa trên các quyền, các quốc gia nên:

- a. xác định, thiết kế và thực hiện các chiến lược quản lý rủi ro, bao gồm cơ chế giảm rủi ro, chuyển giao rủi ro và chia sẻ rủi ro, liên quan đến lánh nạn khí hậu;
- b. tiến hành quan sát và theo dõi có tính hệ thống của, và thu thập dữ liệu phân theo cấp hộ gia đình, địa phương, khu vực và quốc gia về lánh nạn khí hậu hiện thời và dự đoán;
- c. tăng cường sự chia sẻ, tiếp cận và sử dụng các dữ liệu ở các cấp hộ gia đình, địa phương, khu vực và quốc gia, lưu tâm đến sự cần thiết của việc bảo vệ dữ liệu và xác định trước việc sử dụng dữ liệu, và tạo điều kiện thuận lợi cho việc đánh giá và quản lý về lánh nạn khí hậu;
- d. lên mô hình các kịch bản lánh nạn khí hậu có khả năng xảy ra (bao gồm cả khung thời gian và tác động tài chính), những địa điểm bị đe dọa bởi sự biến đổi khí hậu, và các nơi có thể di dời đến cho những người lánh nạn do khí hậu;
- e. hợp nhất các quyền, các thủ tục và các cơ chế di dời như đã định nghĩa trong các Nguyên tắc bán đảo này trong luật pháp quốc gia và các chính sách; và
- f. phát triển các khuôn khổ thể chế, thủ tục và cơ chế với sự tham gia của các cá nhân, các hộ gia đình và các cộng đồng, cụ thể bằng việc:
 - (i) xác định các chỉ số càng chính xác càng tốt về việc sẽ phân loại ở đâu, tại thời điểm nào, và cho ai, việc di dời được đòi hỏi như một cách thức để cung cấp các giải pháp lâu bền cho những người bị ảnh hưởng;
 - (ii) yêu cầu và tạo điều kiện thuận lợi cho sự hỗ trợ kỹ thuật và kinh phí của chính phủ; và
 - (iii) đề ra những bước mà các cá nhân, các hộ gia đình và các cộng đồng có thể thực hiện trước khi lánh nạn khí hậu để nhận được hỗ trợ kỹ thuật và hỗ trợ tài chính như thế.

NGUYÊN TẮC 10: SỰ THAM GIA VÀ SỰ ĐỒNG Ý

Để có thể chuẩn bị và lập kế hoạch thành công cho việc lánh nạn khí hậu, các quốc gia nên:

- a. bảo đảm sự ưu tiên xem xét đến những yêu cầu của các cá nhân, các hộ gia đình và các cộng đồng đối với việc di dời;
- b. bảo đảm rằng sẽ không diễn ra sự di dời, trừ khi các cá nhân, các hộ gia đình và các cộng đồng (ở cả nơi phải lánh nạn và nơi tiếp nhận người lánh nạn) có sự đồng ý hoàn toàn trên cơ sở có thông tin đầy đủ về việc di dời như thế;



LÁNH NẠN KHÍ HẬU
KHỞI ĐIỂM
ĐẢO HAN

*Hình ảnh: Kadir van Lohuizen / NOOR
Vị trí: Quần đảo Carteret,
Papua New Guinea*



- c. sự di dời mà không có sự đồng ý như thế chỉ được yêu cầu thực hiện trong hoàn cảnh đặc biệt khi cần thiết để bảo vệ sức khỏe và sự an toàn của cộng đồng, hoặc khi các cá nhân, các hộ gia đình và các cộng đồng đối mặt với các mối đe dọa về tính mạng và thân thể;
- d. thông qua các biện pháp thúc đẩy sự sinh kế, sự thu nhận các kỹ năng mới và thịnh vượng về kinh tế cho các cá nhân, các hộ gia đình và các cộng đồng phải lánh nạn và tiếp nhận người lánh nạn;
- e. đảm bảo chắc chắn rằng:
 - (i) các cá nhân, các hộ gia đình và các cộng đồng bị ảnh hưởng (ở cả nơi phải lánh nạn và nơi tiếp nhận người lánh nạn) được thông tin đầy đủ và có thể tham gia tích cực trong các quyết định có liên quan và trong việc thực hiện các quyết định đó, bao gồm cả việc lập kế hoạch và thực thi pháp luật, các chính sách và các chương trình được thiết kế để bảo đảm sự tôn trọng và bảo vệ các quyền về nhà ở, đất đai và sở hữu tài sản, cũng như quyền sinh kế;
 - (ii) những người lánh nạn do khí hậu được hưởng những dịch vụ cơ bản, nhà ở phù hợp và có giá cả hợp lý, được giáo dục và được tiếp cận các sinh kế (mà không có sự phân biệt đối xử) trong cộng đồng tiếp nhận người lánh nạn theo một tiêu chuẩn bảo đảm sự công bằng giữa các cộng đồng tiếp nhận người lánh nạn và cộng đồng phải lánh nạn, và phù hợp với các quyền con người cơ bản của mỗi người;
 - (iii) có sẵn sàng các cơ chế thích hợp, các biện pháp an toàn và các biện pháp khắc phục để ngăn ngừa và giải quyết những xung đột về đất đai và tài nguyên; và
 - (iv) các quyền của các cá nhân, các hộ gia đình và các cộng đồng được bảo vệ ở tất cả các bước của quá trình di dời;
- f. trước bất kỳ sự di dời nào, phải chuẩn bị một kế hoạch di dời tổng thể trong đó đề cập tới vấn đề then chốt bao gồm:
 - (i) việc thu nhận đất đai;
 - (ii) những ưu tiên của cộng đồng;
 - (iii) nơi trú ẩn chuyển tiếp và nhà ở vĩnh viễn;
 - (iv) bảo tồn các thể chế xã hội và văn hóa hiện có và địa vị của những người lánh nạn khí hậu;
 - (v) việc tiếp cận với các dịch vụ công cộng;
 - (vi) sự hỗ trợ cần thiết trong suốt giai đoạn chuyển tiếp;
 - (vii) sự gắn kết của gia đình và cộng đồng;
 - (viii) những mối quan tâm của cộng đồng nơi đến;
 - (ix) các cơ chế theo dõi; và
 - (x) các thủ tục khiếu nại và những biện pháp khắc phục hữu hiệu.

NGUYÊN TẮC 11: SỰ XÁC ĐỊNH ĐẤT ĐAI, ĐIỀU KIỆN SỐNG VÀ VIỆC SỬ DỤNG ĐẤT ĐAI

- a. Công nhận tầm quan trọng của đất đai trong việc giải quyết lánh nạn khí hậu, các quốc gia nên:
- (i) xác định, thu nhận và dự trữ đất đai công cộng và các loại đất đai khác đầy đủ và phù hợp, đất đai phải có thể ở được và thích hợp nhằm đạt được các giải pháp về đất đai khả thi cũng như với giá thành phải chăng để giải quyết vấn đề lánh nạn khí hậu, bao gồm việc thực hiện Ngân hàng đất đai và khí hậu quốc gia;
 - (ii) phát triển quá trình thu nhận và bồi thường đất đai một cách công bằng và chính nghĩa và phát triển chương trình phân bổ đất đai thích hợp, với ưu tiên cho những người cần nhất; và
 - (iii) lập kế hoạch và phát triển các địa điểm di dời bao gồm các khu định cư mới của con người, nơi không có nguy cơ rủi ro về ảnh hưởng của biến đổi khí hậu hoặc những mối nguy hiểm khác do tự nhiên hoặc con người gây ra, và trong việc lập kế hoạch như vậy, hãy xem xét sự an toàn và tính thống nhất của môi trường tại các địa điểm mới, cũng như bảo đảm rằng các quyền của cả những người được di dời và các cộng đồng mà tiếp nhận họ được tôn trọng và bảo vệ.
- b. Để xác định điều kiện sống và tính khả thi của bất cứ nơi di dời nào, và để bảo đảm rằng những người lánh nạn do khí hậu đang được di dời, cũng như để đảm bảo rằng các cơ quan quyền tài phán có liên quan đều đồng thuận về điều kiện sống của những địa điểm di dời này, thì các quốc gia nên lập ra các tiêu chí mang tính chuẩn mực được công khai, cụ thể và thích hợp về phương diện địa lý, bao gồm:
- (i) việc sử dụng đất đai hiện tại và trong tương lai;
 - (ii) sự hạn chế (bao gồm những sự hạn chế vì tính chất tập quán hoặc do không được pháp điển hóa chính thức) liên quan đến đất đai và sử dụng đất đai;
 - (iii) điều kiện sống trên đất đai, bao gồm các vấn đề như khả năng dễ tiếp cận của đất đai, nguồn nước sẵn có, khả năng dễ bị tổn thương do tác động tiêu cực bởi khí hậu hoặc mối nguy hiểm khác do tự nhiên hoặc do con người gây ra, cũng như việc sử dụng đất đai; và
 - (iv) tính khả thi về sử dụng đất đai cho tự túc tự cấp hoặc cho nông nghiệp, cùng với các cơ chế để cho những người lánh nạn do khí hậu quyết định nơi họ muốn tự nguyện di dời đến.
- c. Các quốc gia nên cung cấp cho các cá nhân, các hộ gia đình và các cộng đồng những thông tin có thể truy cập dễ dàng liên quan đến:
- (i) bản chất và phạm vi của những thay đổi thực tế và tiềm năng do biến đổi khí hậu gây ra đối với điều kiện sống của nhà ở, vùng đất đai và nơi cư trú thường xuyên của họ, bao gồm các bằng chứng làm cơ sở cho những đánh giá đó;

- (ii) bằng chứng cho thấy rằng tất cả các giải pháp thay thế có khả thi cho sự di dời đã được xem xét, bao gồm các biện pháp giảm thiểu và thích ứng có thể được thực hiện để khuyến khích mọi người ở lại trong nhà và nơi cư trú thường xuyên của họ;
 - (iii) những nỗ lực đã được lập ra để hỗ trợ những người lánh nạn do khí hậu trong việc di dời đến nơi ở mới;
 - (iv) các phương án có sẵn về bồi thường và di dời thay thế nếu những người lánh nạn do khí hậu không chấp nhận nơi họ được đề nghị di dời đến; và
 - (v) quyền theo luật pháp quốc tế và quốc gia, nhất là các quyền nhà ở, đất đai và sở hữu tài sản cũng như quyền sinh kế.
- d. Các quốc gia nên bao gồm trong kế hoạch di dời các vấn đề sau:
- (i) các biện pháp bồi thường tổn thất nhà ở, đất đai và sở hữu tài sản cũng như sinh kế cho những người lánh nạn do khí hậu;
 - (ii) bảo đảm rằng quyền nhà ở, đất đai, sở hữu tài sản và sinh kế sẽ được đáp ứng cho tất cả những người lánh nạn do khí hậu, bao gồm những người có quyền đất đai không có chính thức, quyền đất đai căn cứ theo tập quán, quyền chiếm giữ hoặc quyền sử dụng theo tập quán, và bảo đảm rằng các quyền đó là liên tục; và
 - (iii) bảo đảm quyền được tiếp cận vùng đất đai và nước truyền thống được duy trì hoặc nhân rộng ra (ví dụ như vùng đất đai và nước dùng cho mục đích săn bắn, chăn thả, đánh bắt cá và mục đích tôn giáo).

NGUYÊN TẮC 12: TỔN THẤT VÀ THIẾT HẠI

Các quốc gia nên phát triển luật pháp và chính sách thích hợp cho tổn thất và thiệt hại trong bối cảnh lánh nạn khí hậu.

NGUYÊN TẮC 13: CÁC KHUÔN KHỔ THỂ CHẾ ĐỂ TRỢ GIÚP VÀ TẠO ĐIỀU KIỆN THUẬN LỢI CHO VIỆC CUNG CẤP HỖ TRỢ VÀ BẢO VỆ

- a. Các quốc gia nên tăng cường năng lực và khả năng quốc gia trong việc xác định và giải quyết nhu cầu được bảo vệ và hỗ trợ của những người lánh nạn do khí hậu thông qua việc thành lập khuôn khổ thể chế hiệu quả và bao gồm sự lánh nạn khí hậu trong Chương trình hành động thích ứng quốc gia khi thích hợp.
- b. Các quốc gia nên áp dụng mọi biện pháp hành chính, lập pháp và tư pháp thích hợp, bao gồm cả việc thành lập ra, hỗ trợ tài chính đầy đủ cũng như trao quyền cho các Bộ, sở, văn phòng và/hoặc các cơ quan tại cấp địa phương (đặc biệt là cấp địa phương), cấp khu vực và cấp quốc gia để phát triển, thành lập và thực hiện một khuôn khổ thể chế nhằm mục đích:

- (i) khuyến khích sự hỗ trợ kỹ thuật và tài chính của chính phủ để ngăn ngừa, chuẩn bị và ứng phó với vấn đề lánh nạn khí hậu;
 - (ii) trợ giúp và tạo điều kiện thuận lợi cho việc cung cấp các hỗ trợ và bảo vệ cho những người lánh nạn do khí hậu;
 - (iii) trao đổi thông tin và hợp tác với những người dân bản địa, phụ nữ, người già, nhóm thiểu số, người khuyết tật, trẻ em, người sống trong tình trạng nghèo đói, và các nhóm người bị gạt ra ngoài lề xã hội;
 - (iv) đại diện cho các nhu cầu của những người lánh nạn do khí hậu.
- c. Chính phủ từng quốc gia nên chịu trách nhiệm cho việc thiết lập các Bộ, sở, văn phòng và/hoặc các cơ quan, và các chính phủ đó nên tham khảo ý kiến và cộng tác với cơ quan khu vực và địa phương, và liên kết các Bộ, sở, văn phòng và/hoặc các cơ quan trong khuôn khổ thể chế có liên quan.
 - d. Các quốc gia nên bảo đảm cho việc cung cấp nguồn lực đầy đủ (bao gồm các đầu mối để liên hệ và hỗ trợ) ở mọi cấp trong chính phủ mà trực tiếp giải quyết các mối quan tâm của những người lánh nạn do khí hậu.

III. SỰ LÁNH NẠN

NGUYÊN TẮC 14: SỰ HỖ TRỢ CỦA NHÀ NƯỚC CHO NHỮNG NGƯỜI LÁNH NẠN DO KHÍ HẬU ĐANG TRẢI QUẢ LÁNH NẠN NHƯNG CHƯA ĐƯỢC DI DỜI

- a. Các quốc gia có nghĩa vụ chính trong việc cung cấp tất cả sự bảo vệ và hỗ trợ về mặt pháp lý, kinh tế, xã hội và các hình thức bảo vệ và hỗ trợ cần thiết khác cho những người lánh nạn do khí hậu đang trải qua lánh nạn nhưng chưa được di dời.
- b. Các hoạt động bảo vệ và hỗ trợ của các quốc gia nên được thực hiện theo cách thức tôn trọng sự nhạy cảm về văn hóa hiện hành trong khu vực bị ảnh hưởng và các nguyên tắc duy trì sự gắn kết gia đình và cộng đồng.
- c. Các quốc gia nên cung cấp cho những người lánh nạn do khí hậu đang trải qua lánh nạn nhưng chưa được di dời, các hỗ trợ nhân đạo có cân nhắc tới các yếu tố thực tế về tuổi tác và sự nhạy cảm về giới tính một cách không giới hạn và phù hợp theo từng hoàn cảnh, bao gồm:
 - (i) các dịch vụ nhân đạo khẩn cấp;
 - (ii) sự sơ tán và di dời tạm thời và vĩnh viễn có hiệu quả;
 - (iii) các hỗ trợ y tế và dịch vụ chăm sóc sức khỏe khác;



MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG
NHẤT CHUNG LẠI CÁ
RẠN SAN HỒ ÔNG ĐÃ
BẮT ĐƯỢC KHI THỦY
TRIỀU XƯƠNG THẤP

Hình ảnh: Jocelyn Carlin
Vị trí: Bonriki, Kì-ri-ba-ti



- (iv) nơi trú ẩn;
- (v) lương thực;
- (vi) nước uống;
- (vii) vệ sinh môi trường;
- (viii) các biện pháp kết hợp kinh tế và xã hội cần thiết, bao gồm, nhưng không giới hạn, ở những biện pháp như biện pháp chống đói nghèo, sự giáo dục miễn phí và phổ cập, sự phát triển việc đào tạo và kỹ năng, và các phương án về công việc và sinh kế, cũng như sự phát hành và thay thế các tài liệu cá nhân bị thất lạc; và
- (ix) tạo thuận lợi cho việc đoàn tụ gia đình.

NGUYÊN TẮC 15: NHÀ Ở VÀ SINH KẾ

- a. Các quốc gia nên tôn trọng, bảo vệ và thực hiện quyền nhà ở đầy đủ của những người lánh nạn do khí hậu đang trải qua lánh nạn nhưng chưa được di dời, bao gồm việc đảm bảo rằng đất đai có khả năng tiếp cận được, với giá cả hợp lý, đất đai đáp ứng được điều kiện sinh sống, đảm bảo an ninh trong thời gian sử dụng đất, nơi sinh sống phù hợp với văn hóa và địa điểm cũng như không có sự phân biệt đối xử trong việc tiếp cận các dịch vụ cơ bản (ví dụ như các dịch vụ y tế và giáo dục).
- b. Trong trường hợp lánh nạn do khí hậu khiến cho những người lánh nạn do khí hậu không thể được trở về nguồn sinh kế như trước kia, các biện pháp thích hợp nên được thực hiện để bảo đảm cách sinh kế đó có thể được tiếp tục theo cách thức bền vững và sẽ không dẫn đến việc lánh nạn thêm nữa, và các cơ hội tạo ra bởi các biện pháp đó nên có sẵn và không cần có sự phân biệt đối xử bất kỳ hình thức nào.

NGUYÊN TẮC 16: CÁC BIỆN PHÁP KHẮC PHỤC VÀ BỒI THƯỜNG

Trong trường hợp quyền của người lánh nạn do khí hậu đang trải qua lánh nạn nhưng chưa được di dời bị vi phạm, họ sẽ được tiếp cận các biện pháp khắc phục và bồi thường phù hợp một cách công bằng và vô tư.

IV. SAU LÁNH NẠN VÀ TRỞ VỀ

NGUYÊN TẮC 17: KHUÔN KHỔ ĐỂ TRỞ VỀ

- a. Các quốc gia nên phát triển một khuôn khổ cho quá trình trở về trong trường hợp lánh nạn tạm thời và những người bị ảnh hưởng có thể trở về và đồng ý trở về nhà ở, vùng đất đai hoặc nơi cư trú thường xuyên của họ.
- b. Các quốc gia nên cho phép những người lánh nạn do khí hậu đang trải qua lánh nạn có thể tự nguyện trở về nhà ở, vùng đất đai hoặc nơi cư trú thường xuyên trước của họ, và các quốc gia nên tạo điều kiện thuận lợi cho sự trở về hiệu quả một cách an toàn và có nhân phẩm, trong trường hợp mà nhà ở, vùng đất đai hoặc nơi cư trú thường xuyên có thể sinh sống được và sự trở về của họ không dẫn đến các rủi ro đáng kể tới tính mạng hoặc sinh kế của những người này.
- c. Các quốc gia nên trao quyền cho người lánh nạn do khí hậu trong sự quyết định về việc có nên trở về nhà, vùng đất đai hoặc nơi cư trú thường xuyên của họ hay không, cũng như cung cấp cho người đó thông tin toàn diện, khách quan, cập nhật và chính xác cần thiết để họ có thể thực hiện quyền tự do đi lại và lựa chọn nơi cư trú của họ (bao gồm cả các thông tin liên quan đến vấn đề an toàn về thể chất, vật chất và pháp lý).
- d. Các quốc gia nên cung cấp hỗ trợ chuyển tiếp cho cá nhân, hộ gia đình và cộng đồng trong quá trình trở về cho đến khi sinh kế và sự tiếp cận dịch vụ của họ được khôi phục.

V. THỰC HIỆN

NGUYÊN TẮC 18: THỰC HIỆN VÀ PHỔ BIẾN

Các quốc gia có nghĩa vụ chính trong việc bảo đảm rằng tất cả người lánh nạn do khí hậu trong lãnh thổ của quốc gia có thể thụ hưởng đầy đủ các quyền của họ. Các quốc gia nên thực hiện và phổ biến những Nguyên tắc bán đảo này không chậm trễ và hợp tác chặt chẽ với các tổ chức liên chính phủ, tổ chức phi chính phủ, các chuyên viên, xã hội dân sự, và các nhóm dựa vào cộng đồng nhằm hướng tới mục đích của Nguyên tắc này.



Được thông qua bởi một nhóm các luật gia nổi tiếng, nhà văn, học giả pháp lý và các chuyên gia về biến đổi khí hậu tại Red Hill trên bán đảo Mornington, Vic-to-ri-a, nước Úc vào ngày 18 tháng 8 năm 2013.

*Designed & Produced
in Australia
by*



ARTERIA STUDIO
arteriastudio.com.au



DISPLACEMENT SOLUTIONS

RUE DES CORDIERS 14, 1207 GENEVA, SWITZERLAND
INFO@DISPLACEMENTSOLUTIONS.ORG

WWW.DISPLACEMENTSOLUTIONS.ORG